

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

**The Relationship Between School Director Transformational Leadership
and The School Effectiveness under Sukhothai Primary
Educational Service Area Office 1**

ศิริรัตน์ อินดี และ อุดลย์ วังศรีคุณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Sirirat Indee and Adul Wangsrikoon

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

E-mail: sirirat.i@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษา จำนวน 127 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษา จำนวน 97 แห่ง กำหนดผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ จำนวน 194 คน สุ่มโดยวิธีการแบ่งชั้น โดยจำแนกตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.982 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* วันที่รับบทความ: 7 กุมภาพันธ์ 2565; วันแก้ไขบทความ 19 กุมภาพันธ์ 2565; วันตอบรับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2565

Received: February 7, 2022; Revised: February 29, 2022; Accepted: February 23, 2022

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ผู้บริหารสถานศึกษา; ประสิทธิภาพ

Abstracts

The purposes of this study were to study 1) the school director transformational leadership 2) the school effectiveness and 3) the relationship between the school director transformational leadership and the school effectiveness under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. The population consisted of 127 schools. The sample used in the research were 97 schools. The data providers were school directors and academic teachers, totaling 194 people selected by using a stratified random sampling according to district area. The research instrument was a questionnaire with a 5-level estimation scale with an index of consistency (IOC) ranged between 0.80 –1.00 and a reliability of 0.982. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient.

The results of this study were the following: 1) The school director transformational leadership under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 in overall and in each aspect were at a high level, the highest aspect being the idealized Influence and the lowest aspect being the intellectual stimulation. 2) The school effectiveness under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 in overall and in each aspect were at a high level, the highest aspect being the general administration and the lowest aspect being the personnel administration. 3) The relationship between the school director transformational leadership and the school effectiveness under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 in overall was positive in a moderate level with the statistical significance at the .01 level.

Keywords: Leadership; Transformational Leadership; School Director; Effectiveness

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้เผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในด้านของการศึกษานั้นก็ได้รับผลกระทบเหล่านั้นด้วยเช่นกัน ซึ่งเป็นผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา การบริหารเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำ และรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถติดต่อสื่อสารในองค์กรได้เป็นอย่างดี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีบทบาทเหนือบุคคลอื่น สามารถแก้ไขและจัดปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานทำให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยสามารถทำให้ผู้อื่นยอมรับ และสามารถจูงใจ ชักนำ ชี้นำจึงจะนำไปสู่การจัดการและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหารและจัดการศึกษาในยุคนี้โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ผลการศึกษาและแนวคิดของนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

สถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถทำให้ประสิทธิผลของงานและองค์กรสูงขึ้นแม้ว่าสภาพการณ์ขององค์กรจะมีข้อจำกัดต่างๆ เพียงใด ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้จึงเป็นที่สนใจของนักวิชาการทางด้านการบริหารทั้งในวงธุรกิจอุตสาหกรรม การศึกษา รัฐบาล โรงพยาบาล หน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไร และหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้ได้มีการเสนอว่าควรมีการพัฒนาผู้นำให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 3)

การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน การบริหารสถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศที่สำคัญยิ่ง หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศย่อมล่าช้าตามไปด้วย จึงกล่าวได้ว่า สถานศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษา โดยทั่วไปขอบข่ายความรับผิดชอบของสถานศึกษาในการบริหารและจัดการศึกษามี 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 33) ดังนั้น ประสิทธิภาพของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารการจัดการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด ในการดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประกอบไปด้วยภาระงานใน 4 ด้าน พิจารณาได้จาก 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ซึ่งพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้บริหาร คือ กลไกสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารมีบทบาท อำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ ตามนโยบายและเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์ และบทบาทหน้าที่ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการต่อไปได้อย่างราบรื่น และบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ซึ่งหากผู้บริหารมีแนวทางจัดการที่ดีมีมาตรฐาน ย่อมส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จัดเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีภารกิจสำคัญ คือ เป็นหน่วยกำกับ สนับสนุน ส่งเสริมและประสานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีผลคะแนนต่ำกว่ามาตรฐานในบางกลุ่มสาระ อีกทั้งยังมีบุคลากรที่ต้องปฏิบัติงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง การบริหารงานยังคงมีอุปสรรคเนื่องจากมี

การเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการ ทำให้นโยบายเปลี่ยนตามรัฐบาลด้วย และนโยบายการบริหารงานบุคคลยังไม่กระจายอำนาจสู่สถานศึกษาอย่างแท้จริง บุคลากรขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ขาดการประสานงานด้านนโยบายและการประชาสัมพันธ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2561 : 67 – 68) ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับ รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556 : 105) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องริเริ่มการเปลี่ยนแปลง มีการกระจายอำนาจตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีจุดมุ่งหมาย มีวิสัยทัศน์ และมีความมุ่งมั่นที่ดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ จุดเริ่มต้นของการพัฒนาสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องปรับบทบาทผู้นำให้เป็นผู้สร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น ขับเคลื่อนสถานศึกษาเข้าสู่กระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ท่ามกลางความหลากหลายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยใช้กระบวนการทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสถานศึกษา

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาตนเอง และเสริมสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสถานศึกษามีประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 127 แห่ง
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 97 แห่ง โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) และกำหนดผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน และครูวิชาการ จำนวน 97 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 รวมทั้งสิ้น 194 คน และสุ่มโดยวิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถามลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยเป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ เกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยเป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google Form) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 194 ฉบับ พบว่า ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืน 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและทำการลงรหัสสถานศึกษา จำนวน 97 แห่ง โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 121) ดังนี้

0.81 - 1.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ สูง

0.61 - 0.80 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ ค่อนข้างสูง

0.41 - 0.60 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ ปานกลาง

0.21 - 0.40 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ ค่อนข้างต่ำ

0.01 - 0.20 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ ต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ในตอนต้นผู้วิจัยจึงใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

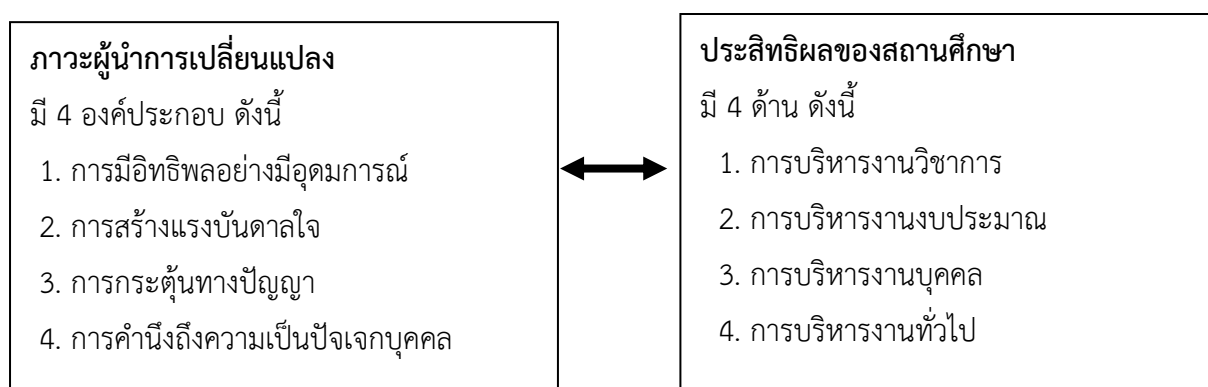
1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy})

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของแบสและอวอลิโอ (Bass and Avolio, 1994 : 203) และแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามขอบข่ายการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 39-104) สรุปเป็นแนวคิดการวิจัยโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	n = 194		ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.47	0.43	มาก
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.46	0.51	มาก
3. การกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.44	0.57	มาก
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.45	0.42	มาก
รวม	4.46	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.46$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{x} = 4.47$) รองลงมา คือ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x} = 4.46$) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x} = 4.45$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{x} = 4.44$)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	n = 194		ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	
1. การบริหารวิชาการ	4.35	0.57	มาก
2. การบริหารงบประมาณ	4.37	0.63	มาก
3. การบริหารงานบุคคล	4.26	0.63	มาก
4. การบริหารทั่วไป	4.38	0.60	มาก
รวม	4.34	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.34$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารงานทั่วไป ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมา คือ การบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.37$) การบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.35$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.26$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	การบริหาร วิชาการ	การบริหาร งบประมาณ	การบริหาร งานบุคคล	การบริหาร ทั่วไป	รวม เฉลี่ย
1.การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	.486**	.484**	.394**	.458**	.526**
2.การสร้างแรงบันดาลใจ	.521**	.512**	.365**	.469**	.538**
3.การกระตุ้นการใช้ปัญญา	.565**	.560**	.315**	.515**	.574**
4.การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	.443**	.481**	.301**	.379**	.463**
รวมเฉลี่ย	.567**	.572**	.394**	.513**	.590**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = .590^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ การกระตุ้นการใช้ปัญญา ($r = .574^{**}$) รองลงมา คือ การสร้างแรงบันดาลใจ ($r = .538^{**}$) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($r = .526^{**}$) ส่วนด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($r = .463^{**}$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในภาพรวมมีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ และปฏิบัติตนต่อผู้ตามอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้ตาม เป็นผลทำให้ผู้ตามเกิดการยอมรับนับถือ และให้ความเคารพด้วยความเต็มใจ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ตามได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น โดยแสดงให้ผู้ตามเห็นและตระหนักถึงการยึดผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2561 : 53) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องสามารถโน้มน้าวหรือจูงใจบุคคลในองค์กรให้ทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน โดยการพัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ผู้บริหารจะต้องบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และทำให้ครูผู้สอนประทับใจ ยอมรับนับถือ ศรัทธา ให้ความเคารพต่อผู้บริหาร รวมทั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน และคอยช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา ปราบแก้ว (2559 : 117-121) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีระดับในการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านสร้างแรงบันดาลใจ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติในระดับรองลงมาคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่วนด้านที่มีระดับในการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธูมากร เจตย์คำ (2559 : 78) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมมีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ควบคุมดูแลการใช้งบประมาณภายในสถานศึกษาให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ และมีการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในสถานศึกษาด้วยความยุติธรรมโปร่งใส จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษาเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ ทำให้รู้จุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษาและสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขได้จนทำให้การดำเนินงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 14) ได้ให้ความหมายของ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง สภาพความสำเร็จที่ปรากฏจริงในโรงเรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารงานของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งด้านการบริหารและการเรียนการสอน จนสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ตลอดจนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา ภูเงิน (2561 : 144 -147) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ในด้านของประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพนศักดิ์ สิทธิ (2561 : 203-204) ที่ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า หากผู้นำมี

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลกับสถานศึกษามากตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบด้วยการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล รวมทั้งผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานให้เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์ภายใต้การบริหารงานของผู้บริหาร ทำให้บุคลากรภายในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมุทฺร ชำนาญ (2559 : 156) ที่ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่ามีคุณลักษณะที่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญขึ้น ผู้นำแบบนี้มีความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ขององค์กรไปพร้อมกับการส่งเสริมการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเทคโนโลยีใหม่ๆ อีกด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะไม่ใช้แรงจูงใจทางวัตถุให้มีอิทธิพลเหนือผู้ตาม แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม ไม่ว่าจะเป็นวิสัยทัศน์ ค่านิยมร่วม และการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ การสร้างความเข้าใจ และความรู้สึกร่วมของผู้ตาม ตลอดจนกระบวนการเปลี่ยนแปลงความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงขึ้นอยู่กับคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้นำ เช่น ค่านิยม ความเชื่อ และคุณลักษณะอื่นของผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ เรืองจันทร์ (2560 : 77-80) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรพล ธรรมมา (2561 : 86-89) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียนรู้ และเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงาน และการแก้ปัญหาให้กับผู้ตาม กระตุ้นให้ผู้ตามตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ตามเกิดความตื่นตัวในการคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ตามใช้ความคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผลในการแก้ปัญหามากขึ้น

2. จากการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงการวางแผนอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือการรับสมัครคัดเลือกครูอัตราจ้างที่มีความสามารถเข้ามาร่วมงาน อีกทั้งต้องมีการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์อยู่เสมอ เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลกับการบริหารงานบุคคล ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งยกย่องเชิดชูเกียรติ สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่ผู้ตามอย่างสม่ำเสมอ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีเทคนิคในการมอบหมายภาระงานที่ดีเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในด้านของการบริหารงานบุคคล

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สยามสปอร์ตซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). เอกสารประกอบหลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยเสกสรรค์ พรหมศรี. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ : แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- ธุมกร เจตย์คำ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พชรพล ธรรมมา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). ภาวะผู้นำ: ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งนภา ปราบแก้ว. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เรืองยศ เรืองจันทร์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมุทร ชำนาญ. (2559). ภาวะผู้นำทางการศึกษา : ทฤษฎีและปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ระยอง: พี.อาร์.

- สุนิสา ภูเงิน. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2561). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 - 2564.
- อรรถศักดิ์ สิทธิ. (2561). องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Bass B.M., & Avolio, B. J. (1994) . *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*. Newbury Park. CA : Sage.
- Krejcie R.V. and Morgan D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Education and psychological Measurement*. 30 : 607 – 610.